

Sanomia Turusta

N:o 149 – 29.6.1888

Amerikkaan-siirto.

(Jatkoa edell. n:oon).

Sen jälkeen käy kirjoittaja vastaamaan kysymykseen, onko Amerikkaanwaellus maallemme eduksi tai wahingoksi, ja myöntää, ettei siihen kysymykseen ole helppo wastata. Laskeminen mitenkä paljon työtä siirtolaiset olisivat woineet toimittaa, jos olisivat kotomaassaan pysyneet, on tietysti mahdoton homma, waikka uloswaelluksien wastustajat sitä joskus owat yrittäneetkin. Toisen on arwio tehtävä. Waikeus on siinä, että uloswaellus meillä on wielä werrattain uusi asia, josta ei tiedetä, mimmoiseksi se tekee ja jonka nykyisestä laidastaan ei ole warmoja tietoja. Kirj. ottaa toki huomauttaaksensa muutamia kohtia.

Ensiksi, lausuu hän, on muistettava, ettei uloswaellus meidän maastamme ole laatuaan yhtäläinen kuin uloswaellus suurista siwistysmaista. Saksasta, Englannista ja Irlannista lähtewät siirtolaiset Amerikkaan pääasiallisesti siellä pysyäkensä. Mutta meidän siirtolaisemme sitä wastoin aikowat suurimmaksi osaksi palata kotomaahan, oltuaan poissa noin neljä tai wiisi vuotta. Tämän pitää kirj. tähdellisenä eroituksena ja päättää siitä, ettei meidän uloswaelluksemme oikeastaan wastaa tämän sanan käsitettä, waan enemmin on muistutus ansion pyynnölle. Jos siis joku tarvitsee työansiota, mutta kotopaikoillaan ei saa semmoista mielensä mukaan, niin on hän, kirjoittajan mielestä, oikeutettu matkustamaan Amerikkaan. Asiain laidan näin ollen pitää kirj. uloswaelluksien tarpeen waatiwana.

Pääasiana on, lausuu kirj., kuitenkin päättäminen, pääsewätkö siirtolaiset tosiaan päämääränsä perille, saawatko he toiwotun työansion. Tätä warten puuttuu riittäwiä tietoja. Kirjoittajan toteamuksen mukaan, ansaitsewat siirtolaisemme Amerikassa kumminkin enemmän kuin näinä huonoina aikoina kotomaassa. Niissä paikkakunnissa, joissa hän on ollut tilaisuudessa tutkimaan näitä asianhaaroja, on laita ylipäiten ollut semmoinen. Ja jos muuallakin tultaisiin samaan päätökseen, niin se kokemus ei wäheässä määrin puolustaisi uloswaellusta.

Ohi mennän huomauttaa kirj. myöskin sitä hyötyä, jonka matka Amerikkaan ja oleskelemi-

Amerikkaan-siirto.

(Jatkoa edell. n:oon).

Sen jälkeen käy kirjoittaja vastaamaan kysymykseen, onko Amerikkaanwaellus maallemme eduksi tai wahingoksi, ja myöntää, ettei siihen kysymykseen ole helppo wastata. Laskeminen mitenkä paljon työtä siirtolaiset olisivat woineet toimittaa, jos olisivat kotomaassaan pysyneet, on tietysti mahdoton homma, waikka uloswaelluksien wastustajat sitä joskus owat yrittäneetkin. Toisen on arwio tehtävä. Waikeus on siinä, että uloswaellus meillä on wielä werrattain uusi asia, josta ei tiedetä, mimmoiseksi se tulee ja jonka nykyisestä laidastaan ei ole warmoja tietoja. Kirj. ottaa toki huomauttaaksensa muutamia kohtia.

Ensiksi, lausuu hän, on muistettava, ettei uloswaellus meidän maastamme ole laatuaan yhtäläinen kuin uloswaellus suurista siwistysmaista. Saksasta, Englannista ja Irlannista lähtewät siirtolaiset Amerikkaan pääasiallisesti siellä pysyäkensä. Mutta meidän siirtolaisemme sitä wastoin aikowat suurimmaksi osaksi palata kotomaahan, oltuaan poissa noin neljä tai wiisi vuotta, Tämän pitää kirj. tähdellisenä eroituksena ja päättää siitä, ettei meidän uloswaelluksemme oikeastaan wastaa tämän sanan käsitettä, waan enemmin on matkustus ansion pyynnölle. Jos siis joku tarvitsee työansiota, mutta kotopaikoillaan ei saa semmoista mielensä mukaan, niin on hän, kirjoittajan mielestä, oikeutettu matkustamaan Amerikkaan. Asiain laidan näin ollen pitää kirj. uloswaelluksien tarpeen waatimana.

nen siellä tuottaa siirtolaisille itselle, kun uudet olosuhteet tietysti laajentawat heidän henkistä näköalaansa ja yleisesti waikuttawat kaswatuksen tapaisesti heihin. Kaikki Amerikasta palanneet siirtolaiset owat yksimieliset kumminkin siitä, että Amerikassa oppii työtä tekemään eikä

minkäänlaista työtä halveksimaan.

Sitten ryhtyy kirj. punnitsemaan niitä seikkoja, jotka puhuvat uloswaellusta vastaan. Ensimmäinen semmoinen on se, että siirtolaisten työ menee hukkaan kotimaalle. Tässä kohden huomautetaan, ettei työvoimia vielä ole maastamme puuttunut. Rautatierakennuksiin esim. on tulwannut työmiehiä niin paljon kuin on tarvittu. Myöskin Pohjanmaa tulee, kirjoittajan mielestä, toimeen sillä työmiesluvulla, joka sieltä löytyy – ja niin kauan ei ole syytä liiaksi walittaa, jos osa työvoimia käytetään Amerikassa. Sitä wäitettä, että tilallisten siirtolaisten talot kärsiwät, kun isännät owat Amerikassa, kohtelee kirj. yhtä onnellisesti. Hän wäittää, että talot jossakin määrin kärsiwät, mutta pitää toiselta puolen terweelisenä, että monen sadan wuotiset peräti kidutetut pelot wihdoin, omistajan poissa ollessa, jätetään nurmettumaan ja saawat wähäsen lewähtää. Meijeritoimi on Pohjanmaalle päässyt kehkeytymään sen werran, ettei enään ole tarwis eikä hyödyllistäkään niin paljon waiwata itseään wiljan wiljelyksellä, waan enemmän ryhtyä karjanhoitoon, ja siinä tapauksessa tarwitaan myöskin wähempi työvoima maan wiljelemistä warten.

Pohjanmaalla walitetaan, että uloswaelluksen takia owat työwäen palkat kalliintuneet. Kirj. myöntää, että tämä on tarkkausta ansaitsewa kohta sille maanwiljelijälle, jonka näinä huonoina aikoina täytyy pitää palkollisia, mutta hän wäittää palkollisten kieltämättömäksi oikeudeksi etsiä työtä sieltä, missä siitä paras palkka maksetaan. Muuten pitää hän suotawana, että työwäen puute taiwuttaisi maanwiljelijäin turwautumaan niihin hyödyllisiin eikä liiaksi kalleihin maanwiljelyskoneihin, joita nyt on saatawana.

Kirj. on siis sitä mieltä, ettei Amerikaansiirot sen nykyisessä muodossaan ole maallemme erittäin waarallinen. Mutta jos asia tulewaisuudessa muuttuisi siksi, että siirtolaisemme alkaisiwat lähteä maastamme pysyäkseen ainaiseksi muualla, silloin tulisi asia uhkaawaksi. Kirj. myöntää, että niin woipi käydä ja näkee siinäkin jo waaran oireita, kun nuoriso pakenee maasta asewelwollisuuden wuoksi; ne jotka sitä tekewät, pysywät muualla kumminkin kymmenen wuotta ja sillä aikaa saattaa jo isänmaa käydä wieraaksi. Jos ei maanwiljelijän tila muutu paremmaksi, eiwät tilalliset lakkaa maasta muuttamasta, ja jos tätä asiain laittaa kauan kestää, tekee se uloswaellustien, miksi se ei vielä ole tullut, todelliseksi yhteisonnettomuudeksi maallemme.

Päivälehti.

N:o 229. – 30.9.1900

Siirtolaisistamme.

Jo aikoja sitte on siirtolaisuutemme kiinnittänyt huomion puoleensa, mutta vasta kahtena viimeisenä wuotena, jolloin se on enennyt ennen arvaamattomassa määrässä, on tämä ilmiö ruvennut arveluttamaan ja pelottamaan, jopa joutunut ankarimman tuomion alaiseksi. Ei liene haitaksi ottaa se vieläkin kerta puheeksi.

Siirtolaisuus Ameriikkaan ja muihin valtamerentakaisiin maihin on vanha ilmiö etenkin pohjalaisväestön asumalla alalla, ei ainoastaan Pohjanmaan rannikkopitäjissä, vaan myös sisämaassa, niin ruotsalaisissa kuin suomalaisissa seuduissa. Ruotsalaisella rannikolla se tosin on vanhempi, yli kolmisenkymmentä wuotta, mutta ompa suomalaisiakin pitäjiä, joissa sitä on havaittu jo 1870-luvun alku- ja keskivaiheilta. Useimmissa suomalaisseuduissa se kuitenkin alkaa saada yleisemmän merkityksen vasta 1880-luvulta alkaen, ja pysyy, niin kuin siirtolaisuus maassamme yleensä, kohtuullisissa rajoissa aina wuoteen 1899, jolloin siirtolaisvirta nousee tavattomin määrin, temmaten ennen koskemattomiakin seutuja uomaansa. V. 1899 läksi yksistään Vaasan läänistä 7,000 henkeä, Oulun läänistä 1,500, ja huomattavaa on, että muiden läänien passittamista 3,700:sta siirtolaisesta noin 80% oli Pohjanmaan kunnista kotoisin.

Jo se seikka, että pohjalainen väestö niin lukuisasti on siirtolaisuudessa edustettuna, johtaa heti ajatuksen tämän kansan synnynnäisiin luonteenomaisuuksiin. Sellaisina ilmaiseksen etupäässä halu liikkumiseen kotinurkan ulkopuolelle vieraisissa maissa, kenties ei niin paljon liikkumisen itsensä takia, kuin uusien olojen katsomisen ja tuntemisen halusta. Vuosikymmeniähän ovat olleet tunnetut pohjalaisten matkustukset etelä- ja kaakkois-Suomeen, Ruotsiin, Kronstadtin, Pietariin, Rääveliin, Riikaan ja sisä-Venäjälle, jopa aina Odessaan asti. Tämä on ollut ja on osaksi tänapäivänäkin ”muotina”. Sanoimme osaksi, sillä huomattavassa määrässä ovat ainakin pohjalaisten passitukset idän puolelle viime aikoina vähenneet. Näiden matkustusten luonnollisena jatkona ovat nykyiset muutot Ameriikkaan ja muihin valtamerentakaisiin maanosiin.

Mutta matkaamishalun ohessa vaikuttaa ja on kaikissa maissa vaikuttanut toinen, hyvin ym-

Siirtolaisistamme.

Jo aikoja sitte on siirtolaisuutemme kiinnittänyt huomion puoleensa, mutta vasta kahtena viimeisenä vuotena, jolloin se on enennyt ennen arvaamattomassa määrässä, on tämä ilmiö ruvennut arveluttamaan ja pelottamaan, jopa joutunut ankarimman tuomion alaiseksi. Ei liene haitaksi ottaa se vieläkin kerta puheeksi.

Siirtolaisuus Ameriikkaan ja muihin valtamerentakaisiin maihin on vanha ilmiö etenkin pohjalaisväestön asumalla alalla, ei ainoastaan Pohjanmaan rannkko-pitäjissä, vaan myös sisämaassa, niin ruotsalaisissa kuin suomalaisissa seuduissa. Ruotsalaisella

märrettävä syy: halu taloudellisen toimeentulon parantamiseen. Typerää on verrata tätä itseavustamisen yksinkertaisinta ilmausta ”elukkain haluan päästä paraille laidunmaille”, niinkuin sitä joskus on nähty hienotunteisesti mainitun. Tuskin se todistaa ”elukkamaisuutta”, kun talonpoika heittää velkaantuneen kontunsa omaistensa hoidettavaksi ja lähtee Ameriikkaan siellä saada kova työllä kokoon säästöjä, joilla hän kotia palattuaan vähentää tai suorittaa velkakuormansa, ja kun irtolainen, joka, ansion paraimmillaan ollen, saa 1½ – 3 kuukautta vuodessa 2, 2:50 tai 3 markkaa päivällä, lähtee parempain tulojen toivossa meren taakse, niin on hänen käytöksensä ainakin ymmärrettävä ja selitettävissä. On huomattava lisäksi yksi seikka, jonka suuresti pitäisi lauhduttaa kovin karkeaa tuomiota meidän ”siirtolaisista”: missä ikinä kuljet vanhoissa siirtolaisseuduissamme, kuulet sen yksimielisen vakuutuksen, että tähän saakka ovat maasta lähteneet aina olleet aikeissa palata

kotimaahansa. Että tämä aije on toteutetta, näet joka askeleella. Tulit mihin taloon hyvänsä, niin tapaat Ameriikassa käyneitä, yhden ellet useampia. Se asianhaara antaa ”siirtolaisuudelle” siiveellisen pohjan.

Totta on, että maasta muuttaneiden tarkoitus palata useinkin jää syystä tai toisesta toteutumatta ja että siirtolaisuuden kautta maamme pääelinkeino ainakin paikottain on tullut karsimään. Vanhimmissa siirtolaispitäjissä, kuten esim. Närpiössä, Vöyrillä, Munsalassa ja Oravaisissa, siirtolaisuutta kyllä jotenkin yleisesti pidetään yhtenä päävaikuttimena näiden kuntien nykyiseen hyvinvointiin – emmekä tahdo epäillä että niin on laita. Totta on myöskin että toiset vanhat siirtolaispitäjät, kuten Kokkolan ja Pietarsaaren lähiset, lainailevat runsaasta ”Ameriikan-säästöistään” suomalaisiin naapuripitäjiin, jotka todistettavasti käyttävät lainoja maanviljelyksensä edistämiseksi. Mutta yleiseen katsoen tämä elinkeino, verrattuna useimpiin muihin osiin maatamme, etenkin uutisviljelyksen alalla on epäilemättä ollut hitaampi juuri siirtolaisuuduilla. Sanomme hitaampi, sillä pysähtynyt se tietääksemme ei ole missään. Mutta kehityksen hitaisuudessakin on eri askeleita. Tuntuu siltä kuin vanhempi asuttu ja viljelty maaseutu, jossa siirtolaisuus on vanhastaan tuttu ilmiö, vähemmittä vaurioitta voisi kestää suuremmankin väestön-vähennyksen kerrallaan kuin seutu, jossa kehittyneempään viljelykseen vasta ollaan tulemaisillaan ja jossa äkillinen joukkosiirtymys tyrehdyttää kehitys-alun. Onhan mullistus jälkimmäisessä luonnollisesti tuntuvampi.

Jos siis siirtolaisuuttamme aina viime vuosiin saakka ei ole saattanut pitää yksinomaan vahingollisena, tulee sillä vastedes varmaankin olemaan laajat ja turmiolliset vaikutukset maamme oloihin. Ei liene myöskään epäiltävää, että siirtymyksestä ennen koskemattomat seudut sekä rannikolla että syvempänä sisämaassa tulevat vastedes lähettämään taajoja joukkoja muille maille, kuten jo paikoin on tapahtunut. Sen nykyinen suuruus on pelottava, sen luonne toinen. Mutta tähän vaikuttavat etupäässä toiset syyt. Ei lähdetä enään aikeissa palata kotimaahan, ”elleivät olot parane, ”. Ameriikassa olevat pysyvät ”odottavalla kannalla”, täällä talletettuja säästöjä pyydetään lähettämään meren yli. Ameriikassa oleva talokas käskää kotolaiset myymään talon ja siirtymään valtameren taa. Missä ennen lähti kymmenen miestä kylästä, sieltä lähtee nyt kym-

menen perhekuntaa tavaroineen päivineen.

Ilmiö nykyisessä muodossaan on valitettava sen syyt surettavat. Nämät ovat niin yleisesti tunnetut, että niitä ei tässä tarvitse mainita.

Syvää valtioviisauttamme kansa ei käsitä. Mutta oikeus- ja laillisuuskäsitteisiin se on vähemmän turmeltunut kuin ehkä otaksutaan. Viime vuonna läksi 12,000 kansalaista vieraisiin maihin.

Olihan edeltäpäin sielutieteellisenä selviönä se, että nykyiset olot vaikuttaisivat siirtolaisuuden kasvamiseen Pohjanmaan kansassa, jossa vapaudenharrastus ja yhdenarvoisuus eivät ole pelkkiä korusanoja ja jossa oman arvonsa tuntemus on yhtenä yksilön henkisen ylevyyden parhaimpana ominaisuutena.

O.G.

Tekstin puhtaaksikirjoitus ja taitto:

Siirtolaisuusinstituutti

<http://www.migrationinstitute.fi>

Alkuperäistekstit haettavissa

Historiallisesta sanomalehtikirjastosta osoitteessa:

<http://digi.lib.helsinki.fi/sanomalehti>

Yksittäisen lehden numero löytyy helpoimmin sivuston **selailu**-toiminnon kautta.

Kansalliskirjaston DIGITOIDUT AINEISTOT

Suomeksi | På svenska | In English

Etusivu

Sanomalehdet

Pienpainatteet

Aikakauslehdet

Muut tietokannat ja verkkoaineistot

Pikahaku

Hae

HISTORIALLINEN SANOMALEHTIKIRJASTO

Pääsivu

Selailu

Haku

Tarkennettu haku

Artikkelihakemisto

Palaute

Tervetuloa tutustumaan Suomen historiaan ja menneeseen aikaan vanhojen sanomalehtien kautta!

för Helsingfors och L